

LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS
VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖ, NUSTATYMO KOMISIJA

Lietuvos kultūros tarybos pirmininkei

**IŠVADOS DĖL LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS
PASIREIŠKIMO NUSTATYMO**

2016 m. rugsėjo 15 d.

Vilnius

Lietuvos kultūros tarybos (toliau - Taryba) veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo komisija, sudaryta Tarybos pirmininko 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. VI-85(1.1) (su visais vėlesniais pakeitimais) (toliau - Komisija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, (toliau – Tvarka) 7 punktu, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, (toliau – Rekomendacijos) atliko Tarybos veiklos sričių Kultūros rėmimo fondo (toliau - Fondas) administravimo, stipendijų kultūros ir meno kūrėjams skyrimo, kultūros ir meno sričių ir programų finansavimo, šių sričių vertinimo aprašymus, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizę ir teikia savo išvadas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pagrindas: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1601 7 punktas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradėtas: 2016 m. rugpjūčio 31 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas baigtas: 2016 m. rugsėjo 14 d.

Analizuotas laikotarpis nuo 2015 m. IV ketv. iki 2016 m. III ketv.

**1. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO OBJEKTAS, TIKSLAS
IR METODAI**

Objektas: Kultūros rėmimo fondo administravimas

Tikslas: Kultūros ir meno programų, projektų ir kitų priemonių administravimo analizė, šių sričių vertinimo aprašymas. Prireikus pateikti siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo siekiant sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Uždaviniai:

- nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
- atlikti teisės aktų, reglamentuojančių Kultūros rėmimo fondo administravimo, analizę;
- identifikuoti teisės aktų nuostatas, kurios gali sudaryti prielaidas korupcijai atsirasti ir teikti siūlymus dėl jų tobulinimo;

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

- teisės aktų ir dokumentų analizė;

2. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas vadovaujantis Rekomendacijų 8 punkte nurodytais kriterijais.

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika. Per analizuojamąjį laikotarpį Taryboje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai, todėl atliekant vertinimą minėtu kriterijumi nesivadovauta.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas. Remiantis Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymo (toliau – LKTĮ) 4 straipsniu, Tarybai nėra suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, susijusią su trečiųjų asmenų ar jų atliekamų veiksmų kontrole ar priežiūra, todėl atliekant vertinimą minėtu kriterijumi nesivadovauta.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Teisės aktai, reglamentuojantys Fondo administravimą:

- Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymas, 2012-09-18 Nr. XI-2218 (su vėlesniais pakeitimais)
- Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas, 2007-07-04 Nr. X-1260 (su vėlesniais pakeitimais)
- Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. ĮV-559 Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės (su vėlesniais pakeitimais) (toliau - Gairės)
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 8 d. nutarimas Nr. 9 „Dėl valstybės stipendijų meno kūrėjams“ (su vėlesniais pakeitimais)
- Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. ĮV-18 (2016 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. ĮV-226). „Dėl Stipendijų kultūros ir meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“
- Kiti Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymai
- Lietuvos kultūros tarybos 2015-12-16 nutarimu Nr. 4LKT-5(1.3 E) „Dėl ekspertų atrankos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas aprašas.
- Tarybos pirmininko 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. VI-(1.1)-36 patvirtintos Lietuvos kultūros tarybos finansų kontrolės taisyklės (su vėlesniais pakeitimais) ir kt Tarybos pirmininko įsakymai.

Vertinant Tarybos veiklą pagal šį kriterijų, Komisija peržiūrėjo Tarybos veiklą reglamentuojančius teisės aktus, apibrėžiančius valstybės tarnautojų ir kitų Tarybos veikloje įgaliotų dalyvauti asmenų funkcijas, uždavinius, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką bei atsakomybę ir nustatė, kad teisės aktai, būtini įstatymų ar/ir kitų teisės norminių aktų įgyvendinimui yra priimti ir patvirtinti, taip pat yra nustatytos darbuotojų įgaliojimų apimtys bei individuali atsakomybė, jų kontrolės tvarka.

Tarybos administracijos veiklą reglamentuoja Tarybos pirmininko tvirtinami Tarybos administracijos padalinių nuostatai ir pareigybių aprašymai, kuriuose, atsižvelgiant į Tarybos

funkcijas ir uždavinius (Lietuvos kultūros tarybos įstatymo (toliau – LKTĮ) 3 ir 4 straipsniai), nustatyta, kokiose veiklos srityse dirba, kokias su tuo susijusias funkcijas atlieka ir kaip atsako skyriaus darbuotojai, su darbuotojais pasirašomos Konfidencialumo sutartys, kuriose nustatyta atsakomybė už konfidencialios informacijos atskleidimą. Darbuotojai su visais jų veiklą reglamentuojančiais Tarybos vidaus teisės aktais yra supažindinami pasirašytinai.

Darbuotojų atsakomybę atliekant su darbu susijusias funkcijas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. Pažymėtina, kad darbuotojų atliekamų veiksmų kontrolę ir priežiūrą atlieka tiesioginis jų vadovas, tai nurodyta visų darbuotojų pareigybių aprašymuose. Visuose minėtuose teisės aktuose esančios nuostatos sudaro pagrindą teigti, kad nurodytų darbuotojų teisės ir pareigos, atsakomybė ir pavaldumas, funkcijos, darbo bei sprendimų priėmimo tvarka yra tinkamai reglamentuoti, taip pat reguliariai įvertinami bei tobulinami.

Stiprinant Tarybos veiklos viešumą ir skaidrumą, 2016 m. pakeista Lietuvos kultūros tarybos administracijos struktūra (persikirstant turimus etatus) ir įsteigtos dvi pareigybės – viešųjų ryšių specialisto (Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2016 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. VI - 43 (1.) ir administracijos (stebėsenos ir analizės) vyriausiojo specialisto (Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2016 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. VI-42(1.1). Viešųjų ryšių specialisto pagrindinė funkcija - visuomenės informavimas apie Tarybos veiklą, administracijos vyriausiojo specialisto – projektų stebėsenos, duomenų analizės procesų organizavimas ir kontroliavimas.

Finansų, apskaitos ir atskaitomybės skyriaus darbuotojai, vykdydami jiems priskirtas funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, taip pat jau minėtais su Fondo administravimu susijusiais ir kitais teisės aktais. Nurodytiems skyriams nepriklausančias pareigybes užimantys darbuotojai savo darbinėje veikloje taip pat vadovaujasi jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir kt.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu Taryboje nebuvo situacijų, kuriose bent vienas Tarybos administracijos darbuotojas, atlikdamas darbinės funkcijas, nebūtų rėmęsis šias funkcijas reglamentuojančiais teisės aktais ar jam būtų kilę klausimų dėl jo funkcijų apimties, atsakomybės ir pan. Tai leidžia manyti, kad esamas reglamentavimas yra pakankamas, užtikrinantis Tarybos šiuo metu vykdomų veiklų tinkamą įgyvendinimą ir užkertantis kelią reikšmingų korupcijos rizikos veiksnių atsiradimui.

Tarybos pirmininko ir Tarybos narių susirinkimo narių funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką bei atsakomybę visų pirma nustato LKTĮ ir Lietuvos kultūros tarybos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. IV-882. Šiuose teisės aktuose yra aiškiai apibrėžtos minėtų subjektų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė.

Atsižvelgiant į minėtus teisės aktus Tarybos narių susirinkimo darbo tvarka (procedūros) yra detalizuota Lietuvos kultūros tarybos darbo reglamente, patvirtintame Tarybos 2013 m. rugpjūčio 28 d. nutarimu Nr. 1LKT-(1.2)-01 (2014 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 1LKT-38(1.2) redakcija).

Pareigas pradedantys eiti Tarybos narių susirinkimo nariai pasirašo Konfidencialumo pasižadėjimą ir Nešališkumo deklaraciją, kuriais įsipareigoja tretiesiems asmenims neatskleisti jokios su Tarybos veikla susijusios konfidencialios informacijos ir nusišalinti nuo Tarybos administracijos veiklą reglamentuoja Tarybos sprendimų priėmimo, jei tokie sprendimai gali sukelti interesų konfliktą (LKTĮ 9 straipsnio 3 dalis). Tuo pačiu, Tarybos narių susirinkimo nariai, prieš kiekvieną projektų finansavimo svarstymo etapą, susipažinę su pateiktų paraiškų suvestine, pateikia Nusišalinimo formą, kurioje pažymi visas įstaigas/organizacijas ir/ar projektus, nuo kurių vertinimo nusišalina, o minėtoje formoje nurodytų projektų svarstymo Tarybos narių susirinkimo posėdžio metu pakartotinai deklaravus nusišalinimą, palieka posėdžių salę.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos kultūros taryba yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, todėl yra jai atskaitinga, o Tarybos pirmininkas – atsakingas ir

atskaitingas Kultūros ministru. Tai turėtų prisidėti prie efektyvios korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo kontrolės.

4. Veikla yra susijusi su leidimu, nuolaidu, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu

Vadovaudamasi LKTĮ 4 straipsnio 1, 2, 3 punktais ir KRFĮ 2 straipsnio 3 dalimi bei 4 straipsniu, Taryba administruoja Fondą, teikdama finansavimą kultūros ir meno projektams (programoms) Kultūros ministro nustatyta tvarka.

Analizuojamu laikotarpiu ši tvarka buvo nustatyta Valstybės stipendijų meno kūrėjams nuostatuose, Stipendijų kultūros kūrėjams skyrimo tvarkos apraše, Gairėse ir Tarybos narių susirinkimo tvirtinamuose teisės aktuose, susijusiuose su ekspertiniu minėtų projektų ir programų vertinimu. Šiuose teisės aktuose yra aiškiai ir tiksliai nustatyta finansavimo Fondo lėšomis procedūra, t.y. jos eiga, terminai, projektams ir pareiškėjams keliami reikalavimai, kultūros ir meno sričių (toliau – sritys) ir programų projektų vertinimo kriterijai, prioritetai, sprendimus priimančys subjektai, atsiskaitymo už skirtas lėšas tvarka, atsakomybė už skirtų lėšų panaudojimą ir pan.

Vertinimo laikotarpiu Taryba, išanalizavus Stipendijų kultūros ar meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašą, iniciavo teisės akto pataisas. Įsigaliojusiame apraše reglamentuojama skaidresnė vardinių stipendijų kultūros ar meno kūrėjams skyrimo ir atsiskaitymo už skirtą vardinę stipendiją tvarka (Aprašo 23, 26 ir 31 p).

Įgyvendinant Stipendijų kultūros ar meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašo nuostatas, Taryba, suderinus su Kultūros ministerija, 2016 m. rugpjūčio 31 nutarimu Nr.4 LKT - 9(1.3 E) patvirtino Valstybės stipendijų kultūros ar meno kūrėjams paraiškų vertinimo prioritetų ir kriterijų aprašą, nustatantį aiškesnę ir skaidresnę skiriamų balų vertinamiems prioritetams ir kriterijams tvarką.

Vadovaudamasi minėtais teisės aktais, Taryba:

1) skelbia paraiškų teikimo konkursus, kuriuose, atsižvelgiant į finansuojamos srities (programos) turinį, gali dalyvauti arba fiziniai asmenys, siekiantys gauti valstybės stipendiją kultūros ir (ar) meno kūrėjams, arba juridiniai asmenys, siekiantys gauti finansavimą jų vykdomiems kultūros ir meno projektams. Tiek administruojant paraiškas, tiek vykdant kitas Tarybos funkcijas, įstaigoje yra taikomas „vieno langelio principas“.

Veiklos vertinimo laikotarpiu, siekiant optimizuoti Tarybos darbą, buvo pradėtas taikyti individualaus kuravimo metodas, t.y., paraiškų administracinės atitikties vertinimas buvo atliekamas priskiriant konkretų srities/programos kuratorių. Toks principas pasiteisino ne tik optimizuojant veiklą, bet ir sumažino, Komisijos nuomone, korupcijos pasireiškimo galimybes, nes srities/programos kuratorius neturi galimybės pasirinkti vertinti administracinę atitiktį paraiškų, kurių vertinimas galėtų turėti privačiųjų interesų konfliktą, be to, toks paraiškų registravimo principas nustato paprastesnę atsakomybės priskyrimą paraišką registravusiam asmeniui. Pažymėtina, kad Taryba yra įgyvendinusi visas būtinas procedūras elektroninės kultūros ir meno projektų administravimo sistemos Taryboje įdiegimui ir 2016 m. III/IV ketvirtį sistema jau bandoma su dviejų programų paraiškovais, teikiančiais 2017 m. projektų paraiškas į šias programas. Pilnai įdiegus šią sistemą tikimasi minimizuoti korupcijos pasireiškimo galimybes.

2) atlieka pateiktų paraiškų administracinę patikrą, t.y. paraiškų atitiktį bendriesiems ir specialiesiems programos reikalavimams, nesusijusiems su stipendijos ar projekto turiniu (Gairių 30 ir 31 punktuose aiškiau apibrėžtos konkursui teikiamoje projekto paraiškoje pateiktos informacijos taisymo ar kitokio koregavimo galimybės, taikomos tiek projektų teikėjams, tiek administracijos darbuotojams, tokiu būdu minimizuojama galimybė administracijos darbuotojams, registruojant paraiškas, koku nors būdu pakeisti ar paveikti pateikto dokumento kokybę).

3) administracinius reikalavimus atitinkančias paraiškas teikia vertinti kultūros ir meno ekspertų darbo grupėms, sudarytoms viešojo pirkimo metu iš turimos Tarybos ekspertų duomenų bazės laimėtojais pripažintų ekspertų ir dirbančioms vadovaujantis Kultūros ir meno sričių ekspertų

atrankos aprašu, patvirtintu Tarybos 2013 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 1LKT-(1.2)-02 (Tarybos 2015 m. gruodžio 6 d. nutarimas Nr. 4LKT-5(1.3E), ir Kultūros ir meno sričių ekspertų darbo reglamentu, patvirtintu Tarybos 2013 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 1LKT-(1.2)-03 (nauja redakcija patvirtinta 2015 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 1LKT-3(1.3). Ekspertų darbo grupių išvados teikiamos svarstyti Tarybos narių susirinkimui, priimančiam galutinį sprendimą dėl finansuotinių ir nefinansuotinių sričių (programų) projektų.

4) administruoja finansuotus sričių (programų) projektus: su finansavimą gavusiais juridiniais asmenimis pasirašomos nustatytos formos projektų dalinio finansavimo sutartys, kuriose yra tiksliai apibrėžtos projektų vykdytojų teisės ir pareigos bei atsakomybė už sąlygų pažeidimą, tikrina ir vertina projektų įvykdymo rezultatų ataskaitas bei lėšų panaudojimo ataskaitas.

5) Pažymėtina, kad ekspertų darbo grupes sudaro ne mažiau kaip 3 nariai. Vadovaujantis galiojusia ekspertų darbo reglamento redakcija, ekspertinio vertinimo metu kiekvienos ekspertų darbo grupės nariai pirmiausia įvertina projektus individualiai, t.y. nežinodami kitų darbo grupės narių ir pateikia savo siūlymus dėl galimo projekto finansavimo, vadovaujantis projektų vertinimo metu galiojusios Kultūros ir meno sričių ekspertų darbo reglamento redakcijos (žr. Kultūros ir meno sričių ekspertų darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos kultūros tarybos 2015 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 1LKT-3(1.3) 17, 18 punktuose įtvirtinta eksperto rekomenduojamos skirti finansavimo sumos projektui paskaičiavimo tvarka. Individualius vertinimo duomenis apdoroja Tarybos administracijos darbuotojas (ekspertų darbo grupės sekretorius) (pvz.: įvertinus projektus balais, visų darbo grupės narių kiekvienam projektui skirti balai susumuojami, išvedamas matematinis vidurkis ir sudaroma finansuotinių srities (programos) projektų eilė). Laikas, per kurį ekspertų darbo grupės sekretorius turi suvesti ekspertų darbo grupės narių pateiktą vertinimo lentelių suvestinę, nustatytas projektų vertinimo metu galiojusioje aukščiau minėtos Kultūros ir meno sričių ekspertų darbo reglamento redakcijos 22 punkte. Apdoroti duomenys pateikiami ekspertų darbo grupės posėdžio metu, kuriame darbo grupės nariai priima galutinį sprendimą dėl Tarybai rekomenduojamų (ne)finansuoti sričių (programų) projektų. Sprendimai darbo grupėje priimami paprasta balsų dauguma.

Ekspertų darbo grupės išvados teikiamos svarstyti Tarybos narių susirinkimui, kurį sudaro 11 kultūros ir meno sričių atstovų. Tarybos narių susirinkimo sudarymo, rinkimų, sudėties pokyčių bei sprendimų priėmimo procedūras nustato LKTĮ. Tarybos narių susirinkimas yra kolegialus organas, kurio sprendimai priimami paprasta balsų dauguma, jei posėdyje (apklausoje raštu, el. paštu) dalyvauja ne mažiau kaip 8 Tarybos nariai, t.y. sprendimui net ir tokiais atvejais turi pritarti ne mažiau kaip 5 Tarybos narių susirinkimo nariai.

2016 m. Ekspertų darbo reglamentas papildytas nauju punktu (37 p.), kuris užtikrina ekspertų informavimą apie Tarybos narių susirinkimo sprendimus, tuo atveju, jei ekspertai nepasinaudojo savo teise stebėti sprendimo priėmimo procedūrą, nustatytą Gairių 51 p. nuostatose, manytina tai dar veiksmingiau užtikrins sprendimų priėmimo procedūrų skaidrumą.

Be to, visi Tarybos narių susirinkimo sprendimai ir nutarimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka. Ši trečiųjų asmenų teisė visuomet nurodoma Tarybos narių susirinkimo priimamuose teisės aktuose, todėl apie apskundimo galimybę ir jos tvarką subjektai, kuriems taikomas teisės aktas, yra tinkamai ir laiku informuojami.

2015–2016 m., per kuriuos buvo suadministruota apie 12 000 (dvylika tūkstančių) paraiškų, Taryba yra gavusi ne daugiau kaip 25 subjektų skundus, iš kurių 5 pateikti ikiteisminio ir teisminio ginčų nagrinėjimo institucijoms (1 byla laimėta, 1 byloje sudaryta taikos sutartis, 3 bylos procese (iš kurių 1 byla Vyriausioje administracinių ginčų komisijoje yra laimėta).

2016 m. patvirtintose Gairėse aiškiau reglamentuojamas informacijos teikimas pareiškėjams ir projektų vykdytojams apie priimtus sprendimus (Gairių 100, 101 p.).

Kaip matyti iš pateiktos informacijos, anksčiau nurodyta sprendimo dėl srities (programos) projekto finansavimo priėmimo procedūra Taryboje apima tris pakopas, t.y., tikrinama srities (programos) projekto administracinė atitiktis formaliesiems reikalavimams (atlieka Tarybos

administracija, nepriimanti tolimesnių sprendimų dėl projektų finansavimo), tikrinamas ir vertinamas srities (programos) projekto turinys, atsižvelgiant į Kultūros ministro nustatytus vertinimo kriterijus ir prioritetus (atlieka ekspertų darbo grupės), vertinamos ekspertų išvados dėl sričių (programų) projektų finansavimo (atlieka Tarybos narių susirinkimas). Šie trys etapai užtikrina prevencinę ir einamąją kontrolę. Paskesniąją kontrolę atlieka Tarybos administracijos darbuotojai, vertindami finansavimą gavusių projektų vykdymo rezultatų ataskaitas ir projektų lėšų panaudojimo ataskaitas.

Paskesniąją kontrolę atlieka abiejų Tarybos administracijos padalinių darbuotojai, taip korupcijos rizikos galimybės sumažinamos.

Tačiau, siekiant optimizuoti Tarybos darbą bei korupcijos rizikas sumažinti iki minimumo, Taryba 2015 m. ir 2016 m. kreipėsi raštu į Kultūros ministeriją prašydama padidinti Tarybos administracijos pareigybių skaičių. Papildomas pareigybių skaičius suteiktų galimybę tinkamai atliepti ir įgyvendinti teisės aktuose apibrėžtą paskesniosios finansinės kontrolės procesą.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta manytina, kad Tarybos veiklai atitinkant nagrinėjamą kriterijų, įstaigoje yra sukurta veiksminga kultūros ir meno projektų finansavimo bei su tuo susijusių sprendimų priėmimo procedūra, leidžianti sumažinti korupcijos atsiradimo tikimybę.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Tarybos administracijos padaliniams, jų atskiriems darbuotojams nesuteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus, susijusius su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, išskyrus viešuosius pirkimus. Pažymėtina, kad viešųjų pirkimų organizavimo Taryboje tvarka yra reglamentuota Lietuvos kultūros tarybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse, patvirtintose Tarybos pirmininkės 2015 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. VI-22(1.1). Šios taisyklės yra nuolat keičiamos ir atnaujinamos, atsižvelgiant į viešųjų pirkimų teisinio reglamentavimo pokyčius. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad su viešuoju pirkimu susijusius sprendimus visais atvejais priima ne vienas subjektas, t.y. pats viešasis pirkimais privalomai derinamas su tiesioginiu pirkimo organizatoriaus vadovu (išskyrus, kai pirkimą organizuoja komisija, sudaryta iš kelių darbuotojų) ir įstaigos buhalteriu (finansininku), o leidimą vykdyti pirkimą, atsižvelgiant į pirkimo vertę, gali suteikti Tarybos pirmininkas arba kitas jo įgaliotas darbuotojas. Tokiu būdu yra užtikrinama priimamų sprendimų kontrolė ir priežiūra.

Sprendimus dėl sričių (programų) projektų finansavimo Fondo lėšomis ir kitų LKTĮ 7 straipsnio 3 dalyje nurodytų klausimų priima Tarybos narių susirinkimas. Kaip jau minėta, Tarybos narių susirinkimas yra kolegialus organas (11 narių), kurio sprendimai priimami paprasta balsų dauguma, jei posėdyje (apklausoje raštu, el. paštu) dalyvauja ne mažiau kaip 8 nariai (LKTĮ 9 straipsnio 4 dalis). Pažymėtina, kad net tuo atveju, kai posėdyje dalyvauja mažiausias leistinas narių skaičius (8), Tarybos narių susirinkimo sprendimui turi pritarti ne mažiau kaip 5 nariai. Tarybos narys, prieš pradėdamas eiti pareigas, pasirašo Nešališkumo deklaraciją, kurios pagrindu privalo nusišalinti nuo tokių sprendimų priėmimo, kurie gali sukelti interesų konfliktą. Nusišalinęs nuo klausimo svarstymo ir su juo susijusio sprendimo priėmimo, Tarybos narys nedalyvauja jokiose su tuo susijusiose procedūrose (neteikia savo nuomonės dėl svarstomo klausimo, svarstymo metu išeina iš patalpos, kurioje vyksta posėdis ir pan.). Esamas Tarybos narių susirinkimo sprendimų priėmimo reglamentavimas yra sukurtas taip, kad padėtų maksimaliai išvengti korupcijos rizikos veiksmų.

Pažymėtina, kad priimant sprendimus dėl sričių (programų) projektų finansavimo Fondo lėšomis Taryba vadovaujasi Kultūros ministro nustatyta tvarka, detalizuojančia Fondo lėšų skirstymo procesą (kartu ir sprendimo priėmimo tvarka). Tarybos narių susirinkimas sprendimus priima atsižvelgdamas į ekspertų darbo grupės rekomendacijas. Jeigu priimamas kitoks, nei ekspertų reglamentuotas sprendimas, Tarybos narių susirinkimo sprendimas privalo būti argumentuojamas Tarybos narių susirinkimo posėdžio protokole, nurodant nesutikimo su ekspertų pateiktomis išvadomis priežastis ir kitokio nei rekomenduota sprendimo pagrindimą (Gairių 51 p.).

Ekspertų vertinimo rezultatus (išvadas) rengę ekspertai turi teisę stebėti sprendimo priėmimo procedūrą.

Visas su Fondo lėšų administravimu susijusias finansavimo taisykles, sąlygas, vertinimo kriterijus ir finansuojamas sritis (programas) nustato Lietuvos Respublikos kultūros ministras, todėl finansavimas skiriamas tik tokiems projektams, kurie atitinka ministro nustatytus prioritetus, sąlygas ir pan. Šią projektų turinio atitiktį visada vertina ekspertų darbo grupės, sudarytos iš nepriekaištingos reputacijos asmenų, turinčių specialiųjų žinių, įgūdžių, kompetencijos ir patirties, reikalingų spręsti jiems pavedamas užduotis (LKTĮ 10 straipsnio 4 dalis). Ekspertų darbo grupė sudaroma iš ne mažiau kaip 3 (dažnu atveju iš 5, o kartais iš 7) viešųjų pirkimų konkursą laimėjusių ekspertų. Ekspertų atranką bei jų darbo tvarką reglamentuoja Kultūros ir meno sričių ekspertų atrankos aprašas (patvirtintas Lietuvos kultūros tarybos 2015 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 4LKT-5(1.3E) ir Kultūros ir meno sričių ekspertų darbo reglamentas. **Pripažįstant, kad Gairėse nurodyti sričių ir programų projektų vertinimo kriterijų ir prioritetų balų aprašai gali būti viena iš kultūros politikos formavimo priemonių, t. y. juose gali būti išplečiamas Gairėse ir jų prieduose nustatytų kriterijų turinys, kuris yra geriau žinomas juos suformavusiam subjektui, todėl siekiant išvengti vertinimą lemiančių kriterijų ir jų balų verčių interpretavimo galimybių, vertinimo kriterijų ir balų aprašus toms kultūros programoms, kurių atsiradimą inicijavo bei rengė Kultūros ministerijos darbuotojai, turėtų rengti ir tvirtinti Kultūros ministerija. Tokiu būdu būtų ne tik visiškai užkirstas kelias korupcijos tikimybės pasireiškimui (kai teisės aktą priima ir įgyvendina ta pati institucija), bet ir efektyviau išnaudojami žmogiškieji resursai. O kultūros ir meno sričių vertinimo kriterijų aprašus Taryba ir toliau yra pasirengusi rengti ir derinti su Kultūros ministerija teisės aktų nustatyta tvarka.**

Atsižvelgiant į sprendimų dėl sričių (programų) projektų finansavimo priėmimo procedūrą, galima teigti, kad esamas reglamentavimas yra išsamus ir aiškus, prisidedantis prie korupcijos rizikos veiksnių mažinimo.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Tarybos veikla nėra susijusi su informacijos įslaptinimu ar išslaptinimu, įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga. Taryboje nėra darbuotojų, kurie yra įslaptintos informacijos rengėjai arba gavėjai.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų. Veiklos trūkumų nustatyta nebuvo.

3. REKOMENDACIJOS

Siekiant tobulinti duomenų analizės ir projektų stebėsenos organizavimą ir kontrolę bei efektyviau vykdyti paskesniosios finansų kontrolės etapą, būtų tikslinga Tarybos administracijos etatų skaičių padidinti bent 3 etatais.

Gavus 2016 I-III ketv. Lietuvos kultūros ministerijos Vidaus audito skyriaus Taryboje vykdyto audito ataskaitą, inicijuoti susitikimą siekiant aptarti kaip tobulinti korupcijos prevencijos rizikos valdymą Taryboje.

Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, Komisija nustatė, kad Tarybos veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, yra šios:

1. Fondo administravimas, skiriant finansavimą kultūros ir meno projektų įgyvendinimui.
2. Sprendimų dėl viešųjų pirkimų ir kultūros ir meno projektų finansavimo Fondo lėšomis priėmimas.

Vis dėlto, atsižvelgiant į esamą teisinį reglamentavimą, korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo tikimybė šiose srityse yra nedidelė: Fondo administravimo procesas yra išsamiai ir aiškiai reglamentuotas – procese dalyvaujančių subjektų teisės ir pareigos yra aiškiai apibrėžtos,

sprendimą dėl finansavimo priima kolegialus organas, pritaręs arba argumentuotai nesutikęs su nepriekaištingos reputacijos ekspertų rekomendacijomis. Atitinkamai ir viešųjų pirkimų procedūros Taryboje yra atliekamos vadovaujantis šią sritį reglamentuojančiais teisės aktais, į procesą įtraukiant daugiau nei vieną asmenį, t. y. keliems asmenims vykdant prevencinę, einamąją ir paskesniąją kontrolę. Pažymėtina, kad visi minėti sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka – šia teise nevaržomai gali pasinaudoti kiekvienas asmuo, manantis, kad Tarybos priimtu sprendimu buvo pažeistos ar suvaržytos jo teisės.

Komisijos pirmininkė

